

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 10. zvezka.

Veliki petek in velika noč	289.
Življenje sv. Antona Padovanskega.	
XXIV. pogl. Sv. Anton drugič v Rimu itd.	293.
XXV. pogl. Sv. Anton zopet v Padovi itd.	297.
Iz Svete Dežele. Romanje na goro Kvarantanjico itd.	299.
Za mesečni shod tretjega reda. Tip.	303.
„Magdalena pri Jezusovih nogah“. (Dalje.)	308.
Telesne bolezni koristijo duši.	315.
Nauk o svetem obhajilu (Dalje.)	316.
Priporočilo v molitev	319.
Zahvala za vslišano molitev	320.
Odgovor na vprašanje	320.

V GORICI.

Hilarijanska tiskarna.

1898

Boj z učeno senco.

(Dalje.)

Še bi rada vboga učena senca počivala še pod oljiko miru, ali kako? Sonce od severa jarko sije, ljuba luna sveti od juga, celo „izpod Kuka“ je prikukala prijazna psevdonimna zvezdica. Svitloba od vseh strani! Vboga učena senca, kaj bo? kam se boš dela? kaj hočeš začeti? Ne pomaga nič! Puško na ramo, sabljo za pas, pa hallo spet na vojsko!

Izpod Kuka torej (t. j. izpod Kolka tam nekje okoli Kobarida) samo pravi da je pismo, ki nam je prineslo „odgovor na приметbo v poslednjem snopiči „Cvetja“; pisano je pa v obrambo g. Lamurskega v „Edinosti“. Mi, Učena Senca, po osebi ne poznamo tega gospoda, ali poznamo ga po pravem imenu in spoštujemo ga ko vnetega Slovenca in pravičnega sodnika. Pri vsem tem pa vseh njegovih jezikoslovnih terditvev ne moremo imenovati opravičenih, zlasti ne tiste, ki jo proti „znanemu jezikoslovcu“ zopet zagovarja v zadnjič omenjenem listu „Edinosti“. Na kratko smo g. Lamurskega vže tudi zavrnili v „primetbi“, kateri velja pismo izpod Kolka. Prav radi bi ga bili ouširniše, pa ni bilo prostora.*) Zadoščevati pa bi bilo moralo pač tudi toliko, ker nikakor ni le, kakor piše podkolški gospod, „priprosto povdarjanje“, s kakeršnim „ne zmagate več v nobeni pravdi, ker po sedanjem kazenskem in grajanskem postopnikah ne upiramo se več tožbam navadnim nikanjem“. — Prosim, gospod Podkolški, blagovolite mojo kratko opazko pazljiviše prebrati; morebiti se sami prepričate, da ni v njej le „priprosto povdarjanje“ in „navadno nikanje“, ampak da je zraven tudi zadosti terden dokaz. Kratek je res in zato Vam nočem preveč očitati, da ste ga prezerli ali da ga vsaj niste spoznali v pravi njegovi moči in veljavi. Oglejte in prevdarite ga torej zdaj, ali boljše preiščiva in premisliva ga skupaj. Povejte mi, ali se Vam zdi tako imenovana „očitna spoved“ nekaj izvorno slovenskega? Jaz bi dejal, da ni. Zakaj ne? Zato, ker je taka, kakeršne so „očitne spovedi“ v drugih jezikih in nismo mi najstariši, niti najnapredniši mej katoliškimi kristijani. Vir vsem takim formulam vsaj na zapadu je po mojem prepričanju latinska očitna spoved: *confiteor*. Vi pravite, da je to „motrenje slovenščine skozi „*confiteorske*“ očali latinščine!“ Prosim, ne recite „motrenje slovenščine“, temuč: motrenje slovenske očitne spovedi, pravda se tiče namreč za zdaj najprej nje. Da se naša očitna spoved lepo vjema z latinskim *confiteor*, tega vendar ne morete tajiti. Od kod pa to vjemanje? Ali samo od sebe? ali po naključju? To bi bil čudež, ki ga v takem primeru gotovo po pravici ne morete koncedirati. Da je *confiteor* ponarejen po naši očitni spovedi, ne terdite. Kaj ostane torej? Naša očitna spoved

*) Še za tisi dve besedi ga je bilo treba narediti sê skrajševanjem pri popravljanju, krivim verhu drugih pomanjkljivosti tudi pomot tiska v poslednjih vrstah: navadanju za: navajanju, križenega za: križevega.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XVI. tečaj.

V Gorici, 1898.

10. zvezek.

Veliki petek in velika noč.

Popolnoma naravno je, da prestavijo dnevi, ki so ni davno minili, vernega kristijana v Jeruzalem. Obednica v Jeruzalemu, Getsemani, Kajfova, Pilatova in Herodova palača in pred vsem Goljgata — to so bila mesta, kjer smo se mudili veliki teden — in povsod je bilo napolnjeno z britkostjo naše serce. Saj so bile pa tudi le slike žalosti in bolečin, ki so plavale pred našimi duhovnimi očmi; saj smo videli, koliko je terpel naš Gospod in to zaradi nas, saj smo videli, kako so položili zaradi nas vmorjenega v hladni grob.

Pa tudi velika noč nas popelje v Jeruzalem. Toda na velikonočni dan se je preoblekel Jeruzalem v veselo oblačilo. Ne več sè smertnimi britkostmi boreči se Zveličar v Getsemani, ne več Goljgata, oblegana od divje čete vojakov, ne več križ in rane, zdihovanje in tožbe! — Namestu tega vidimo v Jožefovem vertu, v obližji Goljgate, Gospodove učence in učenke, kako prihajajo z berzimi koraki in se zopet oddaljujejo in eni kličejo drugim: Vstal je! In tako je: Resnično je vstal od smerti. Jezus zopet živi; grob ga ni mogel vderžati, zacelile so se nje-

gove rane, vse zasramovanje, vse terpljenje je končano, vstal je v slavi in radosti. Kakšna sprememba! Kakšno nasprotje mej velikim petkom in veliko nočjo!

In to nasprotje se ponavlja v življenji vsacega pravega kristjana, vsacega učenca, vsake učenke Jezusove; zakaj to je od Boga določeni red, da sledi trudu počitek, pomanjkanju uživanje, sramoti čast, vboštvu obilnost — da napoči po velikem petku, kateremu se podveržemo zaradi Boga, prekrasno velikonočno jutro.

Kaker naš Gospod na Getsemani, tako se nahaja kristijan neštetokrat v življenji pred britkim terpljenjem, kaker pred velikim petkom. Njegovo natoro stresa groza; če pa to grozo natore premaga, če govori z Gospodom: Ako ne more iti ta kelih mimo mene, kaker da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja! in če se potem podverže zaradi Boga težavi, pride kmalu velika noč s svojo tolažbo, s svojim veseljem, z veseljem, katero je toliko večje, koliker težje je bilo to, kar je zaradi Boga preterpel, koliker hujša je bila skušnjava, ki jo je premagal, koliker nadležniše je bilo breme terpljenja, ki je je nosil, koliker bolj se je moral truditi za zmago.

Tebi, dragi bravec, preti terpljenje, ali pa je vže prišlo čez te; tako hudo ti je, treses se, rad bi se odtegnil temu terpljenju, obupavaš. Toda pogum! Reci sè svojim Odrešenikom: Ako ne more iti ta kelih mimo mene, kaker da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja! Potem sprejmi terpljenje in prenašaj ga poterpežljivo. Seveda je terpljenje grenko in hudo, dokler traje; britko je bolan biti, ali biti brez tolažbe, zaničevan, preziran, razžaljen biti, britko je biti v zadregi, biti brez pomoči: toda saj terpi vse to le ure, dneve, tjedne: te ure, dnevi, tjedni minejo in ž njimi terpljenje, potem pride zopet vesela velika noč, ko preneha terpljenje, ko ti odvzame Bog britkosti in te potolaži in sicer toliko bolj, koliker poterpežljiviše boš prenašal terpljenje.

Ali pa pride veliki petek druge verste, poln notranjega terpljenja, ure notranje zapuščenosti, ko se boš čutil v serci vbozega, ko te ne bo moglo nič razveseliti, ko ne boš mogel najti tolažbe niti pri Bogu, niti ljudeh. Bodi pogumen in vstrajen! ne bo vedno tako. Zopet, zlasti če vstraješ v poterpežljivosti in ponižnosti, bo napočil za-te veselja in tolažbe polni velikonočni dan. Spominjaj se svojega Gospoda! Kje je čutilo kedaj kako človeško serce več notranje zapuščenosti, kaker serce tvojega

Jézusa na križu? Toda glej! danes in vedno je to serce polno slave in radosti vstajenja. Torej terpi, vstrajej, kolikerkratkoli je tvoje serce zapuščeno, in ne zgubi upanja, da se bo kmalu spremenila žalost v veselje.

Morebiti pa napoči zate veliki petek poln skušnjav h grehu. Pred grehom stojiš, mika te, strast ali dobiček te vlečeta vanj, tako težko se ti zdi vstaviti strasti, odpovedati se dobičku, da, to se ti zdi skoro nemogoče: tako ti je, kaker bi obstala v tej strasti, v tem dobičku vsa radost, vsa prijetnost tvojega življenja, tako te vleče in sili v greh. V takem slučaju, kristijan, bodi pogumen in bojuj se brez prestanka — do slavne zmage. Glej, ne traje vedno hudi boj, ne bo ti vedno težko tega greha se ogibati, ne bo se ti kazal vedno tako mikaven. Skušnjava ima svoj čas, ž njim zgine in proč je se vsem, kar te je vleкло h grehu: ko si skušnjavo premagal — po hudem dušnem viharju — vlada v duši mir in sveta tihota. Da, ako duša premaga kako zapeljivost, ako se je zmagonosno borila zoper skušnjave in to zaradi Boga, čuti takoj po srečnem boju sladak mir, zadovoljnost, veselje v Bogu, zaupanje, pohvalo vesti — skratka, duša čuti nekak predokus nebeških radosti. V duši kraljuje velika noč. Kaj je v primeri s tem vse veselje, ves dobiček, ki ga ponuja greh? Prav nič! Grešno veselje hitro mine, v duši pa vstane nemir in grenkost. — Kristijan, v skušnjavah se bori ko pogumen Kristusov vojak in reci, kedar te bo kaka strast, kedar te bo kak dobiček zapeljal v greh: Ne, o strast, o dobiček! ker ti ne morem služiti, da ne bi Boga razžalil, te nikedar nočem, poberi se!

Mnogokrat se nahaja kristijan tudi glede izpolnjevanja svojih dolžnosti kaker pred velikim petkom. Dobro, kar mora storiti, je težko, da je treba zanj mnogo zatajevanja samega sebe, ki se ga pa natura vstraši. Ako si v takem stanju, dragi bravec, premagaj strah slabe nature. Ko mož se poprimi svojih dolžnosti, naj bodo še tako težke. Glej, ura težave se nagiba h koncu, hitro poteče, in potem se ti bo naselila v serce sladka zavest, da si izpolnil svojo dolžnost in da si si pridobil zasluženo za nebesa — in ta zavest je tolažilna in ne zgine.

Resnično je tedaj, da se verstita v življenji pravega kristijana kaker veliki petek in velika noč, žalost z veseljem, zapuščenost s tolažbo, nepokoj z mirom, boj in delo sè zmago, stiska z rešitvijo; in koliker težje je to, kar smo zaradi Boga

prestali, toliko obilniša je navadno tolažba, toliko obilniše plačilo; ravno zato je tudi življenje pravega kristjana, akoravno bogato bojev in terpljenja, venderle srečno — tolažbepolno življenje.

Seveda moramo priznati, da vžijemo v življenji več stisek, bojev, skušnjav, kaker miru in veselja, tako da smemo imenovati po pravici naše zemeljsko potovanje veliki petek, poln bojev in britkosti. Toda to naj nas ne plaši! Ako je naše kratko življenje veliki petek, če se bomo dobro deržali, pride za njim dolgi, večni velikonočni dan, dan slave, veselja in blaženosti. O da bi nas krepčala misel na ta velikonočni dan večnosti, o da bi nas vpogumila, da se ne bomo bali sprejeti vsak boj, podvreči se vsakemu terpljenju tega življenja! — Mogoče se nam pa dozdeva, da je še daleč od nas ta velikonočni dan. Če je temu tako, se nam to res samo „dozdeva“, zakaj mnogo neresničnega je pri tem. Ni tako daleč naša velika noč, blizu je, zakaj čas je kratek. Posebno dobro to sprevidimo pri času, keterega smo vže preživeli; ali ni zelo hitro pretekkel? Če se nam torej zdi čas pred nami dolg, je to samo dozdevanje, zakaj ravno tako hitro bo potekel, kaker je potekel čas, keterega smo vže preživeli. S tem kratkim časom pa zginejo tudi boji, skušnjave in nadloge življenja, ure beže, ž njimi žalost in bremena, ketera nam prinašajo; bōdimo stanovitni, prenašajmo vse po Gospodovem zgledu pogumno; ako bomo poterpežljivi v terpljenji, v skušnjavah zmagovavci in sicer vstrajni zmagovavci, ako bomo v dobrem zvesti in v Gospodovi službi goreči, potem bo kmalu napočil za nas veliki velikonočni dan, slave in radosti polno velikonočno jutro, večno novo jutro, v katerem bo čarobno razsipalo nebeško sonce svoje žarke in katero se bo raztegnilo v večni dan, dan plačila, ko se bo delilo za boje zmagoslavje, za terpljenje tolažba, za delo mir, za stiske blaženost. In koliker več smo prestali v tem življenji bojev, terpljenja, zapuščenosti, stisek, koliker večkrat smo v teh bojih zmagali, odlikovali se s poterpežljivostjo, z vdanostjo v božjo voljo, s premaganjem samega sebe, toliko obilnišo slavo bomo želi ta dan, toliko bolj bomo poveličani in oveseljeni.

Zato: Pogum! dragi bravec, pogum! Zderžimo z Gospodom terpljenje velicega petka v našem življenji, da bo napočil tudi za nas, kaker je napočil za Jezusa preveseli velikonočni dan z večnim Aleluja!

P. B. R.

Življenje svetega Antona Padovanskega.

XXIV. Poglavlje.

Sv. Anton v drugič v Rimu — Pred namestnikom Kristusovim. — Visoko počaščen. — Obnašanje sv. Antona moremo le tedaj prav soditi, ako spoznamo značaj, veljavo in namene njegovega nasprotnika.

Elija iz Kortone je bil mož nenavadnih zmožnosti. Imel je najlepše lastnosti, ki jih le moremo tirjati od predstojnika. On je bil učen in terdne volje. Njegovo obnašanje je bilo plemenito in častitljivo. Nevtrudljivo je branil cerkvene pravice in goreče delal za pravo kerščansko življenje. V resnici velik in sloveč mož bi bil on lahko, ke bi bil le imel najpotrebnišo čednost, ponižnost. Ker pa te čednosti ni imel, mu je manjkalo tudi za druge prave podlage. Preveč je iskal zunanje hvale in blišča, zane-marjal pravo pobožnost in serafinsko vboštvo. Sv. vodilo se mu je zdelo preostro in preterdo za slabega človeka. Za to je v eno mer iskal pri apostoljskem sedežu raznih pravic in polajšav, ki se niso prav nič vjemale sè sv. vodilom ali pa so mu bile celo nasprotne.

Čudno se nam zdi, da je sv. Frančišek izbral ravno tega moža za verhovnega predstojnika bratom. On je dobro poznal Elijeve slabosti ter tudi pogostokrat grajal njegovo nečimernost. Od Boga razsvitljen je tudi zvedel, da bo ta človek enkrat stopil iz reda in zunaj reda vmerl. Toda sv. očak je tudi vedel, da ne bo nihče pačil sv. vodila, dokler bo sam pri življenju in da se bo po njegovi smerti ljubi brat Anton boril za čisto in natančno spolnjevanje sv. vodila. Vedel je tudi, da bo mlačni mej gorečimi brati dobri stvari le v veliko korist.

Vodnik v boju za dobro stvar je bil torej sv. Anton Padovanski. Čeravno se je Elija menj zmenil zanj zavoljo njegove mladosti, kaker za druge svoje nasprotnike, n. pr. brata Bernarda iz Kvintavale, mu je bil vendar najnevarniši nasprotnik sv. Anton zavoljo svoje velike svetosti, nevstrašene gorečnosti, velike učenosti in govorniške nadarjenosti. Pri kapiteljnu je bilo sicer mnogo drugih izverstnih mož, toda ti so se dali preplašiti raznim posvetnim ozirom, posebno pa, ker je bil Elija generalj

reda in pri papežu v veliki veijavi. Sv. Anton pa ni imel takih pomislikov.

Pred očmi je imel le Boga in njegovo sv. voljo. Ta pa je bila po njegovem prepričanju izražena v sv. vodilu. Boj zoper čistost sv. vodila je on imenoval boj zoper voljo božjo. In kakor se je vedno boril nevstrašeno za čast božjo, tako tudi zdaj ni hotel odnehati, čeravno je kervavelo njegovo pokorno in ponižno serce, ko je bil prisiljen nastopiti zoper najvišjega redovnega predstojnika.

Ko sta prišla sv. Anton in njegov zvesti prijatelj Adam iz Mariska v Rim, sta šla naravnost k papežu. Gregor IX., ki je bil sv. Antona vže pred tremi leti spoznal, je sprejel oba ljubeznjivo ko dober oče ter pazljivo poslušal njihove pritožbe. Papež je bil silno vžaljen, ko je slišal, kaka nevarnost preti redu, kateremu je bil on sè vso ljubeznijo naklonjen, in to od udov reda samega. Obljubil je, da bo brez odlašanja pomagal v tej sili. Nemudoma je poslal hitre poslance v Asiz ter po njih poklical k sebi v Rim redovnega generalja in brate zbrane pri kapiteljnu.

V malo dneh so bili bratje z generaljem v Rimu, kjer so pod predsedništvom papeža samega nadaljevali zadeve generaljnega kapiteljna.

Pred celim zborom sta Anton in Adam ponovila svoje pritožbe zoper novotarskega generalja. Tožila sta ga zaradi njegovega mehkužnega življenja, zaradi konja, ki ga je imel, zaradi zanemarjanja skupnega življenja, posebno pa zaradi mnogih sv. vodilu nasprotnih polajšav, katere si je znal pridobiti sè zvižajo od apostolskega sedeža.

Elija je vse te tožbe mirno poslušal. Na to pa vstane ter se prične prav dostojno in krepko zagovarjati.

„Sveti oče!“ pravi, ko so bili bratje sklenili, po smerti našega sv. očaka in vstanovitelja mene izvoliti za generalja, sem hotel to izvolitev odkloniti. Zakaj dobro sem vedel, da sem preslaboten, da bi mogel razne provincije peš prehoditi in natančno spolnjevati skupno življenje. Toda volivci niso hoteli odstopiti od izvolitve. Privolili so mi boljšo hrano in tudi konja, ako ga bom potreboval. Ko sem bil toraj na njih prošnje sprejel službo generalja, sem kmalu spredel, da brez konja ne morem biti. Za konja sem potreboval hlapca. Da sem mogel redno opravljati razno-verstne dolžnosti svoje službe, sem potreboval služabnike in de-

nar. Brez obilnega denarja, bi tudi ne bil mogel sezidati dostojne hiše božje, v kateri bi počivali dragoceni ostanki našega sv. očaka. Čeravno sem imel za vse to dovoljenje mojih sobratov, sem zaradi mirne vesti tudi še pri Vaši svetosti prosil dovoljenja.“

Elija se je tako dostojno in prepričevalno zagovarjal, da so mnogi res njemu verjeli ter bili razburjeni na njegove tožnike.

Sv. Anton je spoznal, da je zdaj odločivni trenutek, rešiti čistost sv. vodila.

Za to vstane in reče: „Sv. oče! Ako je bilo Eliji dovoljeno posluževati se konja, mu vender ni bilo potrebno skerbeti zanj, kaker kak vitez. Ako mu je bilo dovoljeno za zidanje hiše božje ponižno nabirati miloščinjo, vender ni smel vsega reda oropati. Ako mu je bilo dovoljeno na poseben način za se skerbeti, mu vender ni bilo dovoljeno, živeti kaker knez in sè svojim življenjem tirati red v pogubo, zakaj, sv. oče, tako obnašanje našega predstojnika je le v največo nesrečo celega reda.“

Pri teh besedah Elija ni mogel več vkrotiti svoje strasti. Jeza ga zgrabi, da pozabi, kje je, plane kvišku in zavpije nad sv. Antonom: „Ti si lažnik“.

Papež je bil jako nejevoljen zavoljo tega nespodobnega obnašanja generaljevega.

Da bi vstavil vsaki prepir, vkaže vsem molčati. Tudi papež je molčal cele pol ure in se večkrat ozerl proti nebu. Nato pa spregovori: „Najvišji kralj, ti vidiš vse naprej, kar se zgodi na zemlji. Mnogo prihodnjih reči si razodel svojemu služabniku Frančišku v oni čudoviti prikazni štatue ter si mu njen pomen tudi sam razložil. Bojim se, da se vže spolnjujejo skrivnosti, da vže temni svitli blišč zlata, iz keterega je bila napravljena glava, in se spreminja v navadno kovino. Glava, ki smo jo dali redu v Eliji, je jako različna od perve. Prišlo je drugače, kaker smo upali. Ta predstojnik redu bolj škoduje, kaker pa koristi.“ Na to je papež z apostoljsko močjo odstavil Elija od službe ter bratom vkažal naj precej novega generalja izvolijo. Izvoljen je bil Janez Parente iz Florencije, španjski provincijalj. Na to papež pove, da sta bila Anton in Adam po krivici obsojena, ju oslobodi vseh cerkvihi kazni in si priderži tri mesece odloga, da se rešijo še druge redovne zadeve.

Meseca septembra l. 1230 je izdal papež pismo, v katerem

pravi, da je dobro poznal namene sv. Frančiška, s katerim je sam mnogo občeval in mu tudi pomagal dobiti poterjenje sv. vodila. Bratje ne smejo ne za se ne skupno imeti kake lastnine, kar imajo, to jim je izročeno le v porabo ne v last. Glede zadnje volje ali testamenta pravi, da ga zelo veseli pobožna želja dobrih bratov vedno spolnjevati voljo sv. očaka, vendar pa bratje ostro niso zavezani spolnjevati tudi testament.

S to papeževo razsodbo se je zopet vernil mir v mladi red. Ali trajal je le malo časa. Elija se je bil na videz podvergel, obljubil sv. vodilo natančno spolnjevati in delal je tudi pokoro tako, da si je kmalu zopet pridobil zaupanje bratov in papeža. L. 1236 je bil zopet izvoljen za generalja. Toda ker je svojo službo vnovič zlorabil, je bil l. 1239 zopet odstavljen. Zdaj je zapustil red, šel k cesarju Frideriku II. ter očitno nastopil zoper papeža. Zavoljo tega je bil iz cerkve izobčen ter je zgubil vse cerkvene pravice. L. 1253 je nevarno zbolel ter se spreobernil. Za božjo voljo je prosil od papeža odpuščanja. Osem dni je naglas objokoval svoje pregrehe ter se prav skesano spovedal. Preden je prejel sv. popotnico, je povzdignil roke in oči proti nebu ter v eno mer jokal in zdihoval.

Tako je vmerl Elija zunaj reda, vendar spravljen z Bogom, kaker je sv. Frančišek naprej povedal. Obžalovanja vredne zmote tega moža so dokaz, da je bi sv. Anton od sv. Duha razsvitljen in priganjan vstaviti se njegovim naklepom.

Papež Gregor IX. je dobro spoznal, kolike zasluga si je pridobil sv. Anton za red sv. Frančiška in katoliško cerkev. Zahvalil je njega in njegovega zvestega sobrata Adama za njihuno gorečnost in odločnost v tej važni zadevi.

Vedno raje je občeval sè sv. Antonom ter se z največo zaupljivostjo in priserčnostjo ž njim pogovarjal. Namestnik Kristusov je izrazil celo željo, da bi sv. Anton vedno pri njemu ostal ter ga podpiral sè svojo modrostjo in dobrim svetom.

Svetnik je ponižno odklonil to častno ponudbo, ker ga je Bog odločil za pridigarstvo službo. Zato mu je papež prigovarjal, naj ostane v Rimu in tu dela za spreobernjenje zapeljanih, nesrečnih grešnikov. Sv. Anton, navajen slušati, je vstregel želji sv. očeta ter ostal štiri mesece v Rimu. Nevtrudljivo je delal, sè vso apostoljsko gorečnostjo na pridiznici in v spovednici. Bog je pa zopet poveličal svojega služabnika s čudeži.

Papež se je sam prepričal, kako bogato je Bog razlil svojo

milost in svoje darove nad tega angelja v mesu. Občudoval je njegove junaške čednosti in to je bil vzrok, da je pozneje Gregor IX. precej vstregel prošnji, da se sme pričeti preiskava zaradi razglašnja za svetnika, čeravno je bil potekel komaj en mesec po smerti sv. Antona.

Papež se je težko ločil od njega. Pri odhodu, ko mu je dal svoj apostoljski blagoslov, ga je spodbujal, naj pridiga, kamerkoli ga bo vodil Duh božji.

Naznanil mu je tudi prošnjo kardinalja Konti, da bi zapisal svoje lepe pridige. Bilo je konec septembra, ko je sv. Anton sè svojim tovarišem zapustil Ananji, kjer je takrat papež prebival. Neketeri pisatelji pripovedujejo, da je šel svetnik najpoprej na goro Aljvernijo v njemu tako ljubo samoto.

Meseca novembra pa je prišel v Padovo v samostan sv. Marije Velike, kjer je osem mesecev pozneje zapustil ta svet.

XXV. Poglavlje

Sv. Anton zopet v Padovi. — Spreobrnjenje roparjev. — Trudapolno delo.

Veliko je bilo veselje dobrih Padovancev, ko so imeli zopet mej sabo svojega ljubega svetnika. Povsod je bilo še v živem spominu njegovo od Boga tako blagoslovljeno delo, njegovo serčno prizadevanje za srečo mesta pri grozovitem Ecelinu, in zato so mu hvaležni Padovanci očitno kazali svojo vdanost in ljubezen. Ko je sv. Anton videl dobro voljo ljudstva si ni privoščil prav nič počitka, temuč precej po prihodu v samostan Santa Maria Madžjore je pričel oznanjevati besedo božjo. Ljudstvo ga je poslušalo še z večo gorečnostjo, ko poprej.

Prav čudovito je eno prvih spreobrnjenj pri teh pridigah.

V bližnji okolici mesta Padove je bilo mnogo gostih in temnih gozdov in ob cestah mnogo germovja, kjer so se prav radi skrivali derzni roparji.

Ob času, ko je živel sv. Anton, je bilo na Laškem mnogo roparskih druhal; saj tudi še dandenes niso popolnoma iztrebljene. Takrat so mej roparje kaj radi zahajali stari sprideni, dosluženi vojaki in zato so imele te roparske čete neki vojaški red in značaj, kar jih je delalo še bolj nevarne. Bilo jih je toliko, da so se včasih kar očitno pokazali po mestih in vaseh in povsod ljudstvo napolnili z grozo in strahom. Gosposka se je

bala njih maščevanja ter jih tudi ni preganjala. Prav blizu Padove se je skrivalo dva in dvajset silno derznih roparjev, ki so bili vže marsiketerega popotnika oropali in vmorili. Nekega dne so pa tudi oni slišali pripovedovati o sv. pridigarju, in o njegovi veliki zgovornosti, kateri se ne more vstaviti nobeno človeško serce. Radovednost jih je prignala, da so sklenili iti poslušat svetnika. Preoblečejo se in nepoznani se pomešajo mej druge neštevilne poslušavce. In kmalu so spoznali, da ljudje tega pridigarja niso preveč hvalili. Zdelo se jim je, da šviga plamen iz ust svetnikovih in da je Bog njemu razodel njih pričujočnost, zakaj tako razločno je popisal vse njih hudobije, kaker da bi bil pri vseh sam priča. Tresli so se, ko je popisoval ostro kaznen božjo, ob enem so bili pa zelo oserčeni, ko jih je ljubeznjivo vabil, naj se spravijo z Bogom in vernejo v njegovo očetovsko naročje. Solze so stopile v oči tem zastaranim grešnikom in terda ledena serca so se pričela tajati, ko je blagodejno na nje vplivala milost božja.

Precej po pridigi stopi 22 mož z divjimi zaraščenimi obrazi pred svetnika, padejo pred njim na kolena, povedo, kaj so, in ga prosijo pomoči. Sv. Anton ljubeznjivo, kaker dobri pastir zgubljeno ovčico, sprejme te skesane grešnike, jih podučí o zakramentu sv. pokore ter jih spravi z Bogom. Ko so se se solznimi očmi in z besedami preserčne hvaležnosti od njega poslovili, jih svetnik še enkrat spodbudi sè vso gorečnostjo, naj ostanejo stanovitni in se nikar ne povernejo v prešnje hudobije. Pove jim, da bi v drugič zastoj pričakovali milost božjo, ako bi zaverгли in zlorabili sedanjo. In besede svetnikove niso padle na skalo. Večina teh novospreobrnjenecv je ostala stanovitna. Postali so pošteni ljudje, ki so si s pridnim delom služili kruh in ostali v dobrem stanovitni do smerti.

To čudežno spreobrnjenje je sam povedal eden teh spokornih roparjev. On je namreč vse svoje tovariše preživel in z veliko pobožnostjo opravil pokoro, katero mu je bil naložil sv. Anton, dvanajstkrat romati h grobu sv. apostelnov v Rim. Ko se je vračal od svojega zadnjega romarskega popotovanja, je srečal neketere redovnike, katerim je s hvaležnim srcem pripovedoval to zgodbo.

Pogoste pridige sv. Antona so vže same skoraj presegle človeške moči, pa on s tem še ni bil zadovoljen. Kaker na pridiznici, tako nevtrudljiv je bil tudi v spovednici. Ne samo v

cerkvi, temuč tudi pred njegovo celico ga je vedno čakalo mnogo skesanih grešnikov.

Po božiču je imel dolgo versto cerkvenih govorov, v kterih je jasno in terdno dokazal najjemenitniše resnice sv. vere. Mnogo dobrega so obrodili ti govori, vera se je poživila v sercih njegovih poslušavcev in krivoverstvo je bilo skoraj popolnoma zaterto, kar nam spričuje neko pismo papeža Gregorja IX., kjer močno hvali Padovance zavoljo njih terdne vere in gorečnosti.

Čeravno je sv. Anton prav posebno sè vso gorečnostjo skerbel za nevmerjoče duše, je vender, koliker je mogel, pomagal svojemu terpečemu bližnjemu tudi v časnih potrebah. S takimi telesnimi dobrimi deli kerščanskega vsmiljenja je pogostokrat omečil celo prav terda serca. Z veliko ljubeznijo je skerbel v Padovi zlasti za neko posebno versto stiskanih, namreč za dolžnike, ki niso mogli plačati svojih dolgov.

Kaker drugod je bila tisti čas tudi v Padovi grozna nava-da, da so take vboge dolžnike zapirali v ječe. Ker si v ječi niso mogli nič prisluziti, so bili večkrat prisiljeni njih domači in sorodniki za nje plačevati, kar je spravilo mnogo družin na be-raško palico. Za take nesrečne je prosil svetnik od hiše do hiše. Pri mnogih je dobil kaj denarja, večkrat je tudi koga pregovoril, da je svojemu vbogemu dolžniku dolg odpustil. Ali vsem le ni mogel pomagati.

Njegova ljubezen je toraj iskala drugo sredstvo ter ga tudi našla. Svetnik se je obernal do mestne gosposke. In sad njegovega prizadevanja je bila postava, da se ne sme nihče zapreti v ječo, kedor je svojemu upniku izročil svoje premoženje. Ta postava je izešla sicer še le po smerti svetnikovi, vender je v dotičnem odloku naravnost povedano, da je bila dana ta postava na prošnjo sv. Antona. V večni spomin te dobrote so v veliki mestni dvorani postavili spominik in vanj vklesali to postavo, v slavo dobrega svetnika.

Iz Svete Dežele.

Romanje na goro Kvarantanijo, v Jeriho, k reki Jordanu in k Mrtvememu morju.

Kraje, posvečene po stopinjah presvetih nog našega Zveličarja v Judeji in Galileji in kar je znamenitih v Samariji sem obiskal že perva tri leta mojega prebivanja v Sveti Deželi. O-

stale so mi bile še pokrajine mesta Jeriho in, hvala bodi Bogu, tudi te sem zdaj srečno in povoljno obiskal.

Dne 14. listopada preteklega leta smo se zbrali v glavnem našem samostanu San Salvatore v Jeruzalemu vseh skup trideset frančiškanov, trije od sv. Janeza v Montani, eden iz Betlehema, eden iz Ramle, eden iz Jafe, eden z Dunaja, namreč generaljni komisar Svete Dežele na Dunaju p. Frančišek Angeli, ostali iz Jeruzalema, in okoli dvajset drugih ljudi, ki so bili namenjeni z nami na romanje v jordanske pokrajine. Pri večerji so nas nagovorili prečastiti p. kustos z lepimi besedami povdarjajoč, da se ne gremo kratkočasit, temuč pobožno počastit svete kraje posvečene po stopinjah zveličarjevih in njegovih svetih aposteljniov in učencev, priporočujoč nam tudi pazljivost pri jezdarjenju, da si ne polomimo rok ali nog. Za vsaki slučaj so nam dali seboj zdravnika in bolniškega postrežnika z najpotrebnišimi zdravili in obezami. Hvala Bogu, da jih ni potreboval nobeden cel čas; samo en konj se je na nogah poškodoval, da ni bil več za ježo; imeli pa smo par konj odveč za vsako potrebo.

Drugo jutro so nas že zarano čakali sprevodniki z osedlanimi konji pred samostanskim obzidjem. Neketeri z mulami, obloženimi s šotori, tremi oltarji ter s hrano in pijačo za nas vse, do petdeset oseb, dovolj za tri dni, so bili že naprej odešli. Berž si izberemo vsaki za se konja, zasedemo, pa hajdi mimo mestnega obzidja proti dolini Josafat. Kmalu smo preko te doline pri Marijinem grobu. Pod zidom verta Getsemani zavijemo okoli Oljiske gore in čez dobro uro smo v Betaniji. Tukaj se nam pridruži dobro oborožen beduin, na konju, ki nam ima biti spremljevalec in varih. On nam sicer ni bil prav nič potreben; vzame se le po stari šegi, ker je za to od vlade pooblaščen. Plača se mu po 5 ali 6 frankov na dan, zraven dobi tudi hrano in na posled ne sme izostati še bakšiš ali dar.

Od Jeruzalema do Betanije je dovolj dobra cesta. Od tod nadalje je pot le za silo in se gre noter do jeriške ravnine skoraj vedno navzdol. Čez kaké pol ure se pride do studenca svetih aposteljniov, ki se je imenoval nekedar sončni studenec. Sedanje ime je dobil po svetih aposteljnih, ker so si navadno tukaj žejo gasili, keder so sè svojim božjim učениkom popotovali iz Jerihe v Jeruzalem. O Jerihe vse do tukaj ni namreč vode dobiti. Tudi mi smo stopili s konj ter pili iz tega studenca bolj zaveljo pobožnosti ko iz potrebe.

Od Jeruzalema do Jerihe je šest do sedem ur konjske ježe; peš malo kedo popotuje. Sploh se tukaj določuje daljava krajev sè številom ur, ki jih potrebuje do tja jezdec. Komu bi se tu ne vsilila misel, kako trudapolne poti je vender imel naš božji zveličar sè svojimi učenci mej temi samotnimi, neobraščenimi, zelo pustimi gorami brez človeških bivališč, kjer ni dobiti vode, da bi si človek žejo vgasil v hudi neznosni vročini, niti drevesa, da bi počil v senci njegovi! Kako dobro jim je došla po trudapolni poti Lazarjeva in Martina postrežba v Betaniji!

Na polu pota od Betanije do Jerihe je mej pustimi gorami, ki zakrivajo ovinek ceste, majhina zgradba, stanovanje za par turskih žandarjev in obzidan prostor za konje, ker tukaj navadno karavane počivajo. Tudi mi smo tako storili. Imenuje pa se to mesto po vsmiljenem samaritanu, ki se bere o njem v evangelijski priliki. Brez dvojbe se je dogodilo v tem zakotju mnogo napadov že v starem času. Zato je bila prisiljena turska vlada tu za varnost popotnikov proti roparskim beduinom stražo postaviti; v resnici dvoje žandarjev vedno tu straži.

Ko smo se nekoliko odehnil, zasedemo zopet konje pa hajdi naprej po puščavi. Čez nekoliko se nam odpre mej gorami razgled na velik kos Mertvega morja. Ko se približamo jeriški obširni planjavi, ki je komaj par metrov nad mertvím morjem, krenemo pod gorami na levo proti gori Kvarantaniji, to je, gori štiridesetdanskega posta Gospodovega. Leta gora se vidi vže od daleč. Obkrožena je, podobno kaker Mar-Saba, z obilnimi dozdevno nedosegljivimi votlinami, po katerih so nekedaj prebivali sveti puščavniki. V znožju gore odsedemo ter izročimo konje sprevodnikom, ker je skoraj nemogoče jezdit na goro. Pot je sterma, kaker bi lezel človek na kako visoko streho. Sem ter tja se vije ozka stezica, dokler se ne dospe nekako v sredino gore. Tukaj pod grozno visokim kaker zid stermim skalovjem je prizidan lastovičjemu gnjezdu podobno majhin samostan ločelih Gerkov. Zadaj za samostanom je pod velikansko skalo prav obširna votlina in nekoliko stopnjic više majhina votlinica pretresljivega pomena; tukaj v mali votlini je prebival Gospod nebes in zemlje, ko se je postil 40 dni. Ginjeni pademo na kolena ter opravimo skupno kratko molitev. Tudi gerški menihi opravljajo tukaj svoje molitve. Ker smo bili razgreti od sončnih žarkov, so nam ponudili v ohlajenje dobrega žganja in po kozarec vode. Na verhu te gore je mesto, kjer je bil Gospod od hudiča skušan;

pa gori ni nič drugega posebnega razen silo stare razvaline menda kake nekedanje cerkve. Razgled na daleč okrog je prekrasen.

Verniyši se z gore zasedemo zopet konje in krenemo popoti proti studencu Elizejevemu. Leta studenec prihaja iz več virov izpod gore Kvarantanije, da je kmalu potok, ki teče potem skozi Jeriho, kjer zadostuje za močenje vertov in vse potrebe jeriške. Voda tega studenca je merzla, čista in prav okusna za pitje; jaz nisem v Sveti Deželi še nikjer tako okusne vode pil kaker je ta. Nekedaj je bila bojda grenka, pa na preroka Elizeja prošnjo je osladela.

V Jeriho smo dospeli, ko se je bilo sonce vže za goro skrilo. Ob šesti uri smo imeli obedo in večerjo ob enem; pač nam je že dobro dišalo. Drugo jutro ob tretji uri smo zopet na nogah, zasedemo konje, ki so bili že pripravljani, pa krenemo proti dve uri oddaljeni reki Jordanu, na mesto, kjer je bil naš Odrešenik od sv. Janeza kerščen. Po ustnem izročilu kažejo tu kraj, kjer je bila skala, ki je bil Jezus na nji kerščen. Zdaj je ni več; Bog ve, kedo in kam jo je odnesel.

Ko smo prišli tja, sta bila že postavljena dva šotora in v njih trije oltarji. Po oddihu so se začele svete maše; vsi mašniki so po redu maševali. Drugi smo prejeli v zakramentu tistega, ki je bil na tem mestu kerščen.

Iz Genezaretskega jezera do vtoka v Mertvo morje se reka Jordan vije v kačji ridi; nehote me je spominjala po širjavi in obliki na Kerko na Dolenjskem. Voda je nekoliko motna, pa dobra za piti. Tudi ribe iz nje so okusne kaker iz Tiberijaškega ali Genezaretskega jezera. Po deveti uri je bila zadnja sveta maša, peta; pel jo je generaljni komisar Svete Dežele iz Beča (Dunaja). Po tej maši je bil naznanjen odhod. Meni je bilo jako težko to sveto mesto tako hitro zapustiti; pa vodnikova tromba je zapela, berž na konja pa krenemo proti jugu k Mertvememu morju. Čez poldrugo uro smo tam. Pervo je bilo, da sem to vodo pokusil. Smerdi ne, tudi drugači zoperna ni, le slana je, da me je kar žgalo po ustih. Čista pa je kaker kristalj.

Neketeri so se šli kopat. Drugi smo si večinoma le nogevmili. Tudi po nogah se čuti, da nekoliko grize. Ker je pri kraju plitvo, smo sem ter tja po vodi hodili; pa voda je tako težka, da hoče človeka preverniti. Ko deček sem slišal, da če

se v to morje pomoči palica, se je sol prime. Zdaj sem poskusil, ali vender ni tako, kaker sem si nekedaj jaz mislil; sol se v kepah ali gruĉah ne prime palice, paĉ pa se palica prevleĉe z nekako svitlobo in jako slan okus dobi. Ne ptiĉa in nobene žive stvari nisem videl tukaj okoli. Pisavci pripovedujejo o sodomskih jabelkih. Bodeĉih drevesec, ki rodijo neki sad, ki se imenuje sodomska jabelka, je okoli Jerihe v obilnosti in joj jezdecu, ĉe ga nje bodeĉi kremplji popadejo; brez vsmiljenja ga kar pograbijo. Jezdec mora jako paziti, da se ne približa konj tem drevescem ali germovju, ker bi bil v nevarnosti, da ga potegnejo s konja.

Na Moabskih gorah prav nad vtokom reke Jordana v Mertvo morje so kazali malo vzvišen griĉek, to je gora Nebo, ki sem jo že prej iz Betlehema mnogokrat videl. S te gore je pokazal Bog Mojzesu obljubljeno dežel. Lehko je ž nje videl veĉino Judeje in velik del Samarije in Galileje. Tukaj je tudi vmerl. Pravijo, da izvedenci še kažejo po ustnem poroĉilu prostor, kjer so ga bili Izraeljci pokopali.

Ko smo se vraĉali proti Jerihi, sem opazil, da so bile vse nižave uro daljave od Mertvega morja z nekako belo odejo pokrite podobno kaker pri nas, keder moĉna slana pade. Vprašal sem, kaj je ta bela odeja, in odgovorili so mi, da je sol in žveplo, kar zemlja puhti iz sebe. Naslednji dan ogledamo še natanĉniše Jeriho in nje okolico; potem se vernemo proti Jeruzalemu in miĉno jeriško romanje je bilo konĉano.

V. Judeji pri sv. Janezu v Montani, 25. grudna 1897.

F. r. Brunon.

Za meseĉni shod tretjega reda.

Tip.

«Ako bote po mesu živali, bote vmerli.» Rim. 8, 13.

Ko delaš in se trudiš za zveličanje svoje duše, ĉutiš težave; te težave naj prej prihajajo iz tvojih telesnih poĉutkov, oĉi, ušes, jezika. Skozi te poĉutke prihaja kaker skozi vrata in okna v tvojo dušo dobro in slabo, rajši pa slabo; hude reĉi ali predstave goljufajo voljo, ko se ji kažejo dobre in prijetne, v resnici so pa strupene in pogubljive. Mej vsemi telesnimi poĉutki, je pa ĉut

ali tip naj bolj nevaren in zato hočem našteti škodo, katero pri-
naša glede pobožnosti in zveličanja, in povedati, kako rabi in
zatajaj ta počutek.

1. Počutek tipa ne škodi samo, ampak tudi pokvari in po-
konča vse dobro kaker toča polje in vinograd, in pelje naravnost
v večno pogubljenje in sicer bolj kaker drugi počutki. Zakaj ta
počutek ni samo na enem delu telesa kaker je oko, uho, jezik,
ker vidiš samo z očesom, slišiš samo z ušesom in govoriš samo
z jezikom, čutiš pa na celem telesu, kjer koli se sam ali se te
drugi dotakne. Na tem počutku so tudi vsi drugi počutki, na
katere zelo vpliva in zato je bolj nevaren kaker drugi, ki so
podobni sekiri, ki odseče le eno ali drugo vejo čednosti na dre-
vesu; drevo pa pusti, ta počutek pa požge vse veje z deblom
vred, vse čednosti. Ako je bila tvoja duša polna dobrih del in
lepih čednosti kaker gosposki vert, se precej spremeni v nero-
dovitno zemljo in puščavo, kaker hitro se začneš razveseljevati s
tem počutkom. Tako pravi sveti Gregor papež¹⁾ in se naslanja na
Jobove besede: "Je ogenj, ki do pogube žre, in vse mladike s
korenino izruje"²⁾. Zakaj pa? Ta počutek vpliva na vse druge
počutke in sveti Tomaž Akvinski pravi, da temni pamet, spridi
razum in zmeša vse druge dušne zmožnosti, in zato se ne smeš
čuditi, da postane nesrečna duša nič vredna dasiravno je bila prej
zelo pridna v dobrem³⁾. Da je to res, se lahko prepričaš; le odpri
sveto pismo in našel boš žalosten zgled kralja Salomona. Mlad
je bil moder, pravičen in goreč za službo božjo, na starost je pa
začel streči temu počutku, mehkužnosti, in je tako zašel, da je
malikom tempeljne zidal in daroval. Sveti Aljfonz Ligvorij piše:
„Glede tega počutka, tipa, se skerbno ogibaj tudi najmanjšega
pogreška; zakaj najmanjši pogrešek v ti reči lahko spravi tvojo
dušo v nevarnost, da se večno pogubi. O ti reči nočem veliko
govoriti, temuč samo toliko opomnim, da se morajo redovne osebe
(in druge po svojem stanu) lepo in zelo previdno obnašati ne
samo z drugimi osebami, ampak tudi same sabo, da bodo mogle
ohraniti prelepi biser svete čistosti. Nekatere osebe se v ti reči
nespametno šalijo kaker za kratek čas, pa gdo bi se šalil z ogn-
njem?“⁴⁾. Kako vestni in natančni so bili svjetniki v ti reči! Nigdar,

¹⁾ lib. 21. moral. c. 9.

²⁾ Job. 31. 12.

³⁾ 2. 2. Quaest. 153. art. 5.

⁴⁾ La vera sposa di Gesù, p. 1. c. 8. §. 3.

še v boleznih se niso pustili dotekniti. Sveti Gregor papež pripoveduje¹⁾, o nekem svetem redovniku, ki ni nikaker pustil, da bi mu v boleznih ženska stregla. Ko je že čez 40 let pridno delal v Gospodovem vinogradu, ga je začela merzlica tako tresti, da so vsi mislili, da je že vmerl. Ženska, ki mu je bila odločena v postrežbo, gre k njemu, se nagne čez njegovo glavo in posluša, ali še diha; kar zbere vmirajoči starček vse svoje moči in reče: Poberi se spred mene; v meni je še ogenj. Ti si slama, jez sem ogenj. Beži, zakaj lahko se vname iskrica, ki je še v meni, in jez bi bil pogubljen. Kmalu potem sta se mu prikazala sveta aposteljna Peter in Pavel in je mirno vmerl. Svet mašnik, ki je bil vreden, da sta se mu pred smertjo prikazala aposteljna, zelo star in na pol mertev, se vstraši, strese in kriči, ko se mu je približala pobožna ženska, ki se ga morebiti ni mislila dotekniti, ljudje pa, možki in ženske, vroče kervi, se ne bojijo eden drugega se dotikati! „Moški in ženske so ogenj in slama; čudež bi bil, ako se ne bi vnela slama pri ognju“.

2. Meso vleče v greh, v večno pogubljenje, zato mu ne smeš streči, ampak ga zatajevati. Naj prej rabi ta počutek previdno. Učeni Skaraméli pravi: „Nigdar se ne dotekni druge osebe, posebno drugega spola ne. Kristijan naj se nikaker ne da premotiti v ti reči ne od vljudnosti, ne od šale ali igre; zakaj, ako privoli iz teh vzrokov, dasiravno morebiti nič hudega ne misli, vendar vzbuja svoj kerhki počutek in to je za njegovo dušo vedno nevarno. Gdo bi se igral z ognjem, ali dotikal žerjavice? Zakaj vsak dobro ve, da bi si opeknel roko. Zakaj se pa neketeri ne varujejo dotikanja, ki je premalo spodobno, premalo previdno ali preveč nevarno, kjer je skrit sladek strup, ki ostrupi dušo in ogenj užge, ki vse požge?“²⁾

Bogu je tako nedostojno vedenje zoperno kaker je očitno pokazal v sledeči dogodbi. Opat Gebard je bil dolgo in hudo bolan; vsi udje so mu bili mertvi in še geniti se ni mogel. V tem žalostnem stanu ga je obiskal velik božji služabnik opat Viljem; nagovarjal ga je, da naj prosí Boga, da bi vsaj toliko ozdravel, da bi mogel rabiti svojo desno roko, pa ves vdan v voljo božjo ni hotel. Potem je prijel njegovo desnico, jo blagoslovil in ozdravil. Nekoliko dni potem ga je prišla obiskat so-

¹⁾ Dialog. lib. 4. c. 11.

²⁾ Direttorio ascetico trat. 2. art. 2.

rodnica sè svojo družino; opat Gebard se je dal prenesti pred samostan in se je ž njimi razgovarjal in jim povedal, kako mu je roka ozdravela. Sorodnica je nato ozdravljeno roko prijela in poljubila. Ti ne bi bil mislil, da je bilo to kaj hudega, da se je s tem pregrešila, da še pohvalil bi jo; ali kaker hitro je roko prijela in poljubila, precej je zopet odervenela, mrtva postala. Opat Viljem, kateremu je Bog vse to razodel, ga je zopet obiskal in ga posvaril, zakaj je pustil ženski roko poljubiti. Potem je molil, roko blagoslovil in ozdravil¹⁾. Ako je Bog tako ostro kaznil svojega služabnika, toraj ni to nedolžna reč, ampak Bogu zelo zoperna, nevarna, in pelje v pogubljenje. Ne prijemaj tedaj drugih ne za roko, ne za obleko, tudi samaga sebe se ne dotikaj. Vsak bogaboječ kristijan se mora varovati tudi sebe se dotekniti, ako ni res prave potrebe, in še takrat zelo previdno. Živela je zelo pobožna oseba, ki je z največo skerbjo varovala lilijo svete čistosti; nigdar se ni prederznila, da bi se pogledala ali doteknila tudi na nedolžnem kraju svojega telesa. Iz tega namena je prosila v svoji dolgi in hudi bolezni svoje spovednike, da je smela nogovice obuti, ker se ni hotela dotekniti noge z golo nogo²⁾. To se ti bo morebiti zdelo preveč, ali Bog je hotel tudi take duše, kakeršna je bila ta devica, da bi se mi učili od njih vsaj v nevarnih rečeh previdni biti. Zato se varuj, da se ne boš doteknil brez prave in resnične potrebe ne sebe, ne drugih, posebno se pa varuj druge poljubljati; edina oče in mati smeta poljubiti svoje otroke, keder grejo ali pa pridejo domov z daljne poti. Pogosto, ali vsak dan poljubljevati otroke pa ni lepo in bolj škodi, kaker koristi. Merliče poljubljevati je zelo nevarno, ker se lahko ostrupiš in vmerješ, mrtvim pa nič ne pomaga. Prav gerdo je pa pse, mačke in druge živali pestovati, gladiti, igrati se ž njimi, imeti jih poleg sebe na mizi, na postelji, ali jih celo poljubljati, in pogovarjati se ž njimi; „gerdo je, piše sveti Alfons Ligvorij, žalosten biti, ako zboli taka žival; jokati in se ne potolažiti, ako pogine in zelo je zameriti osebi, ki je tega kriva. Tako nagnenje do živali je pri posvetnih ljudeh živalsko, koliko bolj pa še pri Kristusovi nevesti“³⁾. Ako se hočeš obvarovati grehov, posebno pa ohraniti sveto čistost, rabi zelo previdno ta počutek in ga zatajaj, keder le moreš. Sveti Gregor papež pravi, da zdravniki zdravijo vročino

¹⁾ Chron. Hirsaugiense. Io. Tritem. ad annum Dni 1091.

²⁾ Pri Scaramelliju kaker zgoraj.

³⁾ La vera sposa di Gesù p. 1. c. 10.

z merzloto, merzloto pa z vročino ¹⁾), ravno tako moraš tudi ti zatajevati ta počutek.

Ako poželi tvoje telo meseno veselje, daj mu ostro pokoro; ako hrepeni po razveseljevanju, daj mu terpljenje. Tako so delali sè svojim vsi svetniki brez razločka stanu, spola in starosti, tako je krotil sveti apostelj Pavel svoje telo, kaker sam piše Korinčanom: „Tarem svoje telo, in ga v sužnost devam“ ²⁾); in v drugem pismu do Korinčanov pravi, kako je zatajeval svoje telo: „V trudu in revi, v mnogem čuvanju, v lakoti in žeji, v pogostnih postih, v mrazu in nagoti“ ³⁾). O svetem Hilarijonu puščavniku piše sveti Hijeronim, da se je v mesenih skušnjavah po persih tolkel, kaker da bi mogel z roko zapoditi skušnjave in govoril sam sè sabo: „Osel, bom že napravil, da ne boš skakal; ne bom ti dal jesti ovsaa, ampak slamo. Krotil te bom z lakoto in žejo; težko te bom vpregel, z vročino po letu in z mrazom po zimi te bom terpinčil, da boš bolj mislil na jed kaker pa na nasladnost“. Kaker je sklenil sveti Hilarijon, tako je tudi delal, zakaj, še le čez tri ali štiri dni se je okrepcal sè zelišči, da mu ni prišlo slabo; kopal je ves dan, molil in psaljme pel in Boga pomoči prosil zoper svoje telo. Groza obide človeka, ko bere, kako ostro je krotil sveti Hijeronim svoje telo ⁴⁾). Kaker je pisal sveti devici Evstohiji, je živel v zapuščeni puščavi; včasih se mu je zdelo, kaker da bi bil v Rimu v veselem društvu in zbudilo se je v njem meseno poželenje. Proti takim skušnjavam se je tako postil, da ves teden ni jedel ne pil. Spal je prav malo, keder ga je premagal zaspanec, in še takrat na golih tleh. Da se je vstavljaj puntarskemu mesu, je hodil po samotnih hribih in dolinah, glasno je zdihoval, jokal in s kamncm se po persih tolkel. Tako je preživel cele noči in cele dneve in tako je shujšal, da ga je bila sama kost ia koža. Sveti Frančišek Serafinski in njegov pravi duhovni sin sveti Peter Aljkantarski in drugi sestniki in vsi, ki so resnično hrepeneli po svetosti, so svoje telo ostro pokorili; postili so se, po tri ali štiri dni so preživeli brez vsake hrane in pijače; nosili so spokorno srajco narejeno iz žime ali železne mreže; nosili so okoli ledji ali na rokah spokorne pasove iz usnja, ali žime ali žice (drata); bičali so se do kervi; spali so prav

¹⁾ Hom. 32. in Evang. (Braviar. Comm. un. Martyr.)

²⁾ 1. Kor. 9, 27.

³⁾ 2. Kor. 11, 27.

⁴⁾ Epist. 22. ad Eustochium.

malo ali na diljah ali pa na tleh. Tako in še drugači so svetniki zatajevali in premagovali svoje telo, da jim ni delalo skušnjav. Tega ti sicer ne smeš delati, ako ti ne dovoli moder in previden spovednik, skerbi pa vsaj, da ne boš mehkužil svojega telesa z mehko in preobilno obleko, s predolgim in nepotrebnim spanjem, ležanjem in sedenjem na mehki postelji in mehkem stolu; ne maži svojih rok, da bi bile voljne in gladke; ne barvaj svojega obraza, naj lepša barva na tvojih licih naj bo sveta sramožljivost; v vročini se ne pihljaj in se ne toži čez vročino, v mrazu ne čez mraz, zakaj vse to je prinesel prvi greh. Tako prav lahko zatajuješ svoje telo in ti ne bo nič škodilo, temuč še zelo koristilo za zdravje in za dušo; zgodilo se ti bo kakor piše Rimcem sveti apostelj Pavel: „Ako bote dela mesa z duhom zamorjevali, bote živeli“¹⁾.

P. A. F.

„Magdalena pri Jezusovih nogah“.

(D a l j e.)

Glej Magdaleno, v kakem strahu in v kaki grozi sedi pri Jezusovih nogah, ker vidi, kako zaničljivo gledajo farizeji na njo grešnico. Spoznala je, da je njena pričujočnost tem linavcem nadležna. Kaj ji bo rekel še le On, ki je najpravičnejši in najsvetejši? Ali ji bo odpustil? Ali jo bo milostno sprejel? Dovolil je sicer, da mu sme noge vmivati s solzami in z lasmi brisati, toda nobene besede ni za njo iz njegovih ust. S farizeji se pogovarja, njim pripoveduje dolgo priliko, ketera daje nekoliko upanja tudi njej, a vendar še ni gotova, ali se je Gospod vsmili. Slednjič zasliši k svoji nepopisljivi tolažbi sladke besede, ki so ji nebeška vrata odperle: „Ker si mnogo ljubila, ti je mnogo grehov odpuščenih“. Tako se je godilo spokornici Magdaleni in videli bomo, da je bila v takem položaju tudi naša Magdalena v samostanu mesta Brešije.

Polna kesanja, ljubezni in vdanosti je pokleknila tudi ona k Jezusovim nogam. Dolgo časa se je morala prej boriti; zapustila je zložno življenje, polno časti in bogastva ter ga darovala

¹⁾ 8, 13.

nebeškemu ženinu. In zakaj je to storila? Da bi tudi ona, kaker nekedaj Magdalena zasišala vesele besede, s katerimi je bila Marija Magdalena, tako zelo razveseljena. Toda Gospod je odlašal. Marijo Magdaleno je pustil v negotovosti, tako tudi njo. Mej tem ko Bog novince v redovnem življenju navadno obsipa sè sladkostjo, notranjo tolažbo in svetim mirom, je to odrekel Magdaleni. Ž njo je namerjal nekaj posebnega. Ona ni nič vedela o tistem miru, katerega novinke navadno čutijo v novem poklicu. Merzlo je ostalo njeno serce in neobčutljivo. Kar nič ni znala, ali Gospodu to dopade, da je zaradi njega vse zapustila. Mej tem ko je Magdalena pri Jezusovih nogah klečala, je zadel tudi njo kaker njeno patrono marsiketeri neljub pogled, šepetajoč ji na ušesa: „Ona je grešnica“.

Jedna izmej njenih tovarišič, ki je imela več gorečnosti kaker previdnosti, si je domišljevala, da Magdalena ni na pravem potu. To svojo misel je razodela tudi učiteljici novinek, ki je to krivo sodbo takoj odobrila in se je tudi oklenila. Zato je začela posebno dobro paziti na Magdaleno. Vedno je dobila kaj na njej graje vrednega. Za najmanjše reči jo je kaznovala in kazni ji je nepristojno nalagala. Magdalena je vse prenašala s ponižnostjo ali nigdar ni mogla svoji učiteljici pogoditi. — V samostanih je navada, da se v določenih obrokih glasuje mej starejšimi udi reda, ketere novinke ali novinci so vredni, da ostanejo v redu in kateri ne. Pred takim ocenjevanjem se je pri neki priložnosti imenovana učiteljica novinek dala tako daleč zapeljati svoje slabi sumnji, da se je javno izrekla o mladi grofici proti sestram: „Ako pustite Magdaleno k sv. oblubi, bodele videle, da bo v nesrečo samostana“. Na te besede so se odločile vse redovnice, Magdalene nikaker ne pustiti k sv. oblubi.

Vboga Magdalena! Njena mala celica nima družega kot štiri gole stene. Križ, lesena mizica, vbožna postelja, to je ves kras in vse njeno pohištvo. In to je zamenila Bogu na ljubo za bogato palačo z zibajočimi se stoli, mehki pernicami, krasnim pohištvom; zamenila je svileno obleko z rašev haljo. Prodala je svojo prostost za večno ječo na zemlji in sedaj — še njenega daru sprejeti nočejo. Kar temno se je delalo Magdaleni pred očmi. Slednjic napoči dan glasovanja.

Jedna izmej izkušenejših redovnic se je čutila v notranjem nagibano, naj vkljub nasvetu učiteljice novinek glasuje za Magdaleno. Morda si je mislila: „Po moji vesti ji ne morem svojega

glasu odreči, sicer pa tako ne bode škodovala samostanu, ker bodo vse druge proti njej glasovale“.

Toda glej čudo! Kaker je ona mislila, tako je tudi druga, tretja, četrta in končno vse. Posledica je bila, da so vse jednoglasno priznale, da je vredna in sposobna za samostan. Vse so nato rekle, da se to glasovanje ni po naravni poti godilo. Ob enem so sprevidele, da novinka ni ničesar kriva, ampak njena učiteljica. Zato so jo takoj odstavile izročivši drugi to važno službo. Ta je bila za Magdaleno dobra mati, ki je znala celiti rane hudo skušane učenke, ker jo je znala dobro voditi, Magdalena je hitro stopala na poti popolnosti in 8. septembra l. 1706 je napravila sv. obljubo. Kmalu na to je opravila dolgo (vesoljno) spoved, kar do sedaj ni mogla zaradi neprestanega nemira. Sedaj se je čutila srečno. V velikodušni ljubezni do Boga mu je želela popolnoma služiti; in zakaj mu ne bi, saj jo je pozval iz sveta pripeljavši jo mej tiho samostansko zidovje. Toda le za to jo je vodil po tako terdem, ternjevem potu zunanjih in notranjih poskušanj, po žalostni puščavi duševne suhote, ker jo je od vekomaj izvolil, da bi postala „Magdalena pri Jezusovih nogah“ — in sicer pri nogah križanega Jezusa. —

Nikar ne pozabimo: Velika spokornica iz Magdale ni bila samo tedaj pri Jezusovih nogah, ko je za mizo sedel, ampak ona ga je spremljala tudi v terpljenju. Ravno v tem je njena slava in čast. Ko je vse zapustilo Zveličarja, ko so se apostolji raztekli vsak na svoj kraj, in je še celo Peter le od daleč za njim šel, tedaj je „grešnica“ sama izmej mnogo prej mu vdanih šla na Golgato. Ni se bala, ni se strašila sto in sto zasmehujočih, ostrih, strupenih pogledov, ni se brigala za zbadljive besede. Magdalena se je pogumno oklenila križa ter ostala pod njim, dokler ni Jezus izdihnil svoje svete duše. Kjer koli pobožna duša oberne svoje oči na Golgato in na križanega Jezusa, povsod gleda z začudenjem Magdaleno pri nogah Gospodovih. Tako je videla tudi mlada grofica Martinengo, keder se je v svetem premišljevanju mudila na Kaljvariji, pod križem svojo sv. patrono. Pri tem pogledu se je užigalo njeno serce v sv. ljubezni. Kaker bi bili dosedanji križi in dušne bridkosti še vse premalo in kaker bi kratkega miru, katerega je nekaj časa sem vživala, ne bila vredna, je zaželela tudi ona biti „Magdalena pod križem“. V tem hrepenjenju je sklenila svoje roke ter proseče vzdihnila k svoji veliki patroni:

Spokornica velika,
Izpolni moje hrepenenje,
Da čistila s solzami,
Še celo svoje bom življenje,
Pri Jezusu pod križem,
Skesanega serca klečala,
In Jezusa ljubila,
In zvesta križu bom ostala.

In prošnja ji je bila vslišana. Naenkrat prevzame služabnico božjo junaški pogum in nagnjenje k spokornim vajam in k terpljenju. Začela je pokoro delati, grozno pokoro, sicer manj za se, kaker za druge; saj se lahko reče, da je težko kedaj omadežala svojo dušo s smertnim grehom.

Ne le spokorne vaje v redu predpisane je opravljala, ampak še drugih posebnih si je naložila. Namestu na slami, je ležala na deskah. Ker se ji je še to počivališče premehko zdelo, je djala nanj še gerčave klade, da bi težje ležala. Da bi tudi usta in gerlo mertvila, je imela vedno pri sebi pelin in druga grenka zelišča, da jih je primešavala svojim jedilom. Često je jedla same ostanke. Dolgo časa se je hranila z ostanki in olupki sadja; nekedaj je vživala skozi celo leto zažgan, v vodi namočen kruh. Dostikrat je terpela tako hudo žejo, da še jezika ni mogla po ustih obrniti. Po zimi so ji od samega uraza zobje klepetali. Nekikrat je bilo poslano v samostan zelo ostro sukno za habite. Vse redovnice je strah obšel pri pogledu nanj. Nežna grofica pa je bila prva, ki si je dala iz njega napraviti obleko. Da dobimo vsaj pojem, kako je druge svoje občutke mertvila, naj povemo, da 18 let ni vedela kakšen je refektorij (obednica) in 25 let ni znala, kakšen je kor (prostor, kjer redovnice opravljajo svoje molitve). Spanja si je dovolila komaj 2 do 3 ure. Taka spokorna dela so ji bila tem hujša, ker je bila že tako dostikrat od bolezní in slabosti nadlegovana ter je mnogo dela imela opravljati. Magdalena je bila najprej vratarica, potem učiteljica novink in slednjič opatica. Pri teh svojih opravilih se je toliko trudila, da so jo sploh imenovali težakinjo samostana, ki mora vsa najtežja dela na se vzeti. V vseh teh različnih službah pa se je posebno odlikovala.

Zlasti je kot opatica dajala lep zgled spokornosti, kaker se tudi spodobi predstojnici spokornega reda. Do krvi se bičati

ni bilo nič kaj posebnega pri njej. V svoj habit si je všila bo-
deče ternje, ki jo je bilo po noči in po dnevi. Po noči si je po-
sadila na čast terpečemu Odrešeniku ternjevo krono na glavo.
Njena obleka je bila skoraj zmirom okervavljena, kar je bilo njej,
ki je bila tako rahlega in nežnega telesa, v veliko pokoro. To
je sama priznala. A dostavila je: „Če pogledam na križ, se mi
zdi to pokorilo največje veselje“. In kolikokrat je obernila svoje
oči na sv. razpelo! Premišljevanje Kristusovega terpljenja je bila
njena vsakdanja hrana. Njeno premišljevanje ni bilo premišlje-
vanje v navadnem pomenu besede, ker je vse bolečine s Kristu-
som čutila. Zato je bila Magdalena v velikem tjednu in vse petke
celega leta popolnoma bleda vsled silnih notranjih bolečin. Že v
četertek zvečer se je začelo to njeno terpljenje in v petek se je
tako shujšalo, da so ji hotela vsa rebra iz sklepov stopiti. Vkljub
temu je večkrat v junaški ljubezni do Boga vskliknila: „O moj
Bog, želim, da bi bilo moje celo telo od glave do nog polno bo-
lečin, ker hočem Jezusa v terpljenju posnemati“. Nekedaj je go-
vorila proti svojim učenkam o sv. Katarini Sijenski in o njenih
sv. ranah; tedaj je njeno lice naenkrat erdečica preletela. Pri
tem je vzdihnila: „Oh, poznam dušo, kateri je Gospod hotel tudi
te rane podeliti, a ga je prosila, naj ji raji duhovno vtisne te
rane. In njena prošnja je bila vslišana“. Novinke so takoj vge-
nile, kedo je ta duša. Ona je bila, Magdalena pri nogah križa-
nega Jezusa. Ni zastonj klečala pri teh nogah, ni se zastonj
vdeleževala Jezusovega križa in terpljenja.

Križe prenašati in terpeti, to je nekaj velikega. „Ali veste“
praša sv. Frančišek Saleški, „zakaj bi nas angelji lahko zavidali?
Gotovo zato, ker moremo za našega Gospoda terpeti, kar njim
ni dano“. Potem nadaljuje prav ta svetnik: „Križ je kraljevi
vhod v tempelj svetosti; kedor jo po drugi poti išče, je nigdar
ne bo našel. Zakaj čednosti, ketere zveršujemo v ugodnih okoli-
ščinah, navadno le kratek čas trajajo in niso terdne; tiste pa,
ki zrastejo iz verta nadlog in naporov, so močne in krepke. Saj
pravimo, da dobra vina na pustih in skalnatih tleh zorijo“. V
kraljestvu milosti se ravno tako godi, kaker v kraljestvu narave.
Mej ternjem skrite vijolice najprijetnejše diše in s ternjem za-
grajena lilija se najlepše lesketa; na ternju vzrasla roža se er-
deči prekrasno. Jednako poganjajo v kraljestvu milosti najlepše
in najvzvišenejše kreposti iz ternja prave pokore in terpljenja.
To resnico vidimo poterjeno posebno lepo pri naši Magdaleni

pod križem. Koliker več je terpela, toliko bolj je od dne do dne napredovala v popolnosti; pridobila si je slednjič toliko krasnih čednosti, da je težko povedati, kateri izmed njih naj prednost damo. A vender v jedni se je posebno odlikovala. Iz ternjevega germa njene spokornosti in njenega križanega življenja je pošiljala na vse strani vijolica ponižnosti prijetno vonjavo.

Vse njene sestre in vsi njeni spovedniki spričujejo, da je bila ta ljubezujiva čednost vtisnjena na vsem njenem obnašanju, govorjenju, zadržanju, hoji in gibanju. Ta čednost je bila razlita po vseh njenih dejanjih. Ona je bila središče njene svetosti. Nigdar se ni posluževala takih besed, ki bi bile mogle spominjati poslušavce na njeno visoko pokolenje; ona je hotela, naj jo imajo vsi le za hišno deklo. Polna duha svete ponižnosti je prišla vsako leto na dan svoje obljube v refektorij z vervjo okoli vrata zahvaljujoč se kleče redu za nezasluzeno milost, da je bila vanj sprejeta. Ko jo je enkrat v pričo njenih novinek neka majhina nejevolja prijela, je prišla kmalu zopet k njim z vervjo okoli vratu proseč svoje učenke odpuščenja. Nato se je pritožila jedni svojih sester: „Jaz bi rada, da bi te deklice prav popolnoma bile in zatajile svojeglavnost, a sedaj vidim, da sem ravno jaz tista, ki jim daje pohujšanje in slab zgled“. Nigdar se ni opravičevala, če so jo tudi po nedolžnem dolžili. Smehljajoč je odgovorila svojim novinkam, ki so jo pomilovale zaradi obdolženja: „Ke bi ve vedele, kako prijetna so pred Bogom celo majhina poniževanja, ne bi tako govorile“. Zapazila je tudi, da ji neketere sestre zaradi njene spokornosti, spoštovanje in čast skazujejo. Hitro prosi Boga, naj ji podeli erdeče lice in terdno zdravje, ker je bila prej vsled pokorjenja bleda in slaba. Gospod jo je vslušal, ker je njena prošnja prilajala iz prave globoke ponižnosti. Nekedaj so jo slišali zdihovati: „Gospod! Ti veš kolikokrat sem že rekla, podeli svoje milosti zvestejšim nevestam svojim, mene pa pusti, da segnijem v revščini, brez pomilovanja in podpore. Zoper mene naj vpijejo: „Smert, smert nesrečnici, ki je že tisočkrat smert zaslužila“. Tako velika ponižnost je morala tudi k veliki svetosti pripeljati. Magdalena pri Jezusovih nogah pa ni postala samo: sv. Magdalena, ampak še več.

Mnogi so mislili, da se desni razbojnik ni spreobernal samo s pomočjo presvete Jezusove kervi, ki je klicala in še kliče v nebesa za spravo za grešnike, ampak tudi po priprošnji in duševnem terpljenju pod križem zdihujoče Matere božje. Če je torej

Marija pomagala Kristusu na križu desnega razbojnika spreobrniti, kedo ve, ali ni tudi sv. Magdalena, ki je bridko jokajoč sveti križ v ljubezni in bolesti objemala, tej ali oni duši sprosil spreobrnjenja. Vsaj to smemo reči, da je to storila njena duhovna hči — Magdalena Martinengo.

Križ je orodje in znamenje našega odrešenja in bo to do sodnjega dne. Ako jih je že toliko milost odrešenja in spreobrnjenja zadobilo po oznanjevanju nauka sv. križa, smemo reči, da jih je tudi mnogo to milost doseglo vsled skrivnega terpljenja in križev, ki jih prestajajo in so jih prestajale v tihih celicah sredi samostanskega zidovja od Boga izvoljene duše. V poterdilo tega bodi nam naša Magdalena pri nogah križanega Jezusa.

Neki plemenitaš je živel jako pregrešno. Že več let ni sprejemal sv. zakramentov. Prišla je bolezen, ki ga je položila na smertno posteljo. Bil je na robu življenja, zakaj nobenega znamenja kesanja niso zapazili pri njemu. O tem je zvedela tudi Magdalena ter bila takoj k najpriserčnejšemu pomilovanju ganjena. Solznih oči se je vergla pred podobo Križanega ter molila cele ure za to nesrečno dušo. Prijemši za bič je do kervi otepla svoje telo. Tudi štiri druge sestre je naprosila, da so to storile. In glej, bolnik se je spreobrnil ter bil tako skesanega serca, da so se vsi čudili, odkod je to spremenjenje. Magdalena bi jim bila mogla odgovoriti.

Nekega dne je rekla svojim dvem bratom, ki sta jako slabo živela: „Vesta vidva, za vaju sem že toliko solz stočila, da bi se lahko v njih vtopila, ako bi jih vse skupaj zbrala“. Te besede sta si mlada grofa k sercu vzela, se popolnoma poboljšala, začela živeti ko prava kristjana ter kot taka tudi končala svoje življenje.

Njena gorečnost se je kazala posebno ob takih dnevih, kedar imajo ljudje navado prav jako Boga žaliti, kaker n. pr. o pustu. Tedaj je molila noč in dan, prelivala bridke solze, bičala se ter z drugimi redovnicami vred se vdeleževala sv. križevega pota. Duhovnike in vse osebe, ki imajo kak vpliv, je rotila in prosila, naj se krepko vstavijo vsem pregrešnim razveseljevanjem. Kaker je nekedaj veliki apostolj iz ljubezni želel biti žertva svojih, ravno tako je zdihovala tudi Magdalena pri Jezusovih nogah: „Gospod Jezus, pošlji mi vse bolečine pekla, samo da se grešniki z resnično voljo k Tebi povernejo“. Vtopljena v bridko terpljenje Gospodovo, je premišljevala zlasti rada njegovo neiz-

merno bridkost in zapuščenost. In zopet je novo hrepenenje v sebi čutila za Jezusa in z Jezusom terpeti. V svetem navdušenju je klicala: „Vse mi je ljubo; jaz čutim toliko željo terpeti, da si ne vem pomagati, keder se spomnim, da v nebesih ne bo več terpljenja. Zato, o Gospod, daj da bom vsaj tukaj terpela vse mogoče bolečine, ki so jih za te prestajali marterniki. Ne morem več njih življenja brati, ker mi želja po terpljenju serce razjeda“. Ta prošnja je bila res junaška. Tako morejo le svetniki prositi. Gospod jo je vslišal. Poslal ji je tisto grozno dušno zapuščenost, ki je bila vzrok, da se je tudi Jezus na križu bridko pritožil: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?“ A tako terpljenje dušo najbolj očisti ter ji da priložnost, mnogim grešnikom spreobrnjenje sprostiti. (Dalje prih.)

Telesne bolezni koristijo duši.

Bolezni, posebno dolgoletne, so izverstno sredstvo za rast v kerščanski popolnosti. In res, kje ima človek več priložnosti h poterpežljivosti, h zatajevanju, h vdanosti v voljo božjo, h premišljevanju in češčenju prebritkega terpljenja Kristusovega i. t. d. kaker v bolezni? Zato se tudi večkrat zgodi, da Bog ravno svoje največe ljubljence z dolgoletnimi in neozdravljivimi boleznimi obiskuje; saj ima on pri vsem, kar v svoji neskončni modrosti dela naši duši le namen koristiti in naposled zveličati z neprecenjeno kervjo odkupljene duše. Sv. Gregorij Veliki pravi: „Bolezen telesa, je zdravje duše“. Terde so te besede, ali resnične. Največi dokaz temu je življenje svetnikov in služabnikov božjih, mej katerimi le redko keterega najdemo, kateri ni bil bolan. Ogromna večina sedanjih nebeških prebivavcev, si je slavo pridobila z radovoljnim prenašanjem vsakoverstnih bolezni. In kako radi so oni prenašali bolečine zavolj Jezusa! Naš sv. oče Frančišek, kakò veselo je prenašal želodčno bolezen in bolezen na očeh! Kakò je on posvaril priprostega brata učenca, keder mu je ta prigovarjal da naj vender prosi Boga, da mu saj polajša očne bolečini! In sv. Kamilj Leliški, kaj ni imenoval svojih pet bolezni „pet vsmiljenj božjih? — Kaj pa mi? . . . Oh, sram nas bodi! . . . Prosimo Boga za pravo

spoznanje, za tako spoznanje koristi bolezní, kakeršno so imeli svetniki.

Dosti ljudi je na svetu, kateri imajo bolezní le za zlo in si zato na vsak način prizadevajo znebiti. Pomislímo pa veliko število tistih, ketere je bolezen spreobernila, in jim nebesa odperla! Mnogo jih je zdaj v nebesih, kateri so si zaslužili krono nebeško le po bolezní. Zato „ne zametuj kaznovanja Gospoda in naj ti serce ne vpada, ako te on kaznuje; ker, koger Gospod ljubi, tega tepe, in ima na njim dopadajenje“. Preg. 3. 11. 12.

Naposled pomislímo, da so bolezní pokora, katero bi mi enkrat morali delati v vicah. Ali kak razložek je mej našim terpljenjem in terpljenjem v vicah! Tukajšno terpljenje je le senca terpljenja v vicah. Potolažimo se toraj, v boleznih, ketere so nam v velik dobiček. Keder so prišel konec pokore, pride tudi konec terpljenja in pride naposled krona nebeška, ketera čaka vsacega, ki radovoljno prenaša križe in nadloge, katerih je polna ta solzna dolina. Bog daj, da bi jo od Boga prijel jaz, ki pišem, in ti, ki bereš!

P. H. R.

Nauk o svetem obhajilu.

(Dalje).

15.

Dobro je treba razložiti občutek hudega od privoljenja v hudo. Človek je lahko hudoben, akoravno je močno nagnjen h dobremu: lahko je pa tudi svetnik, akoravno je jako nagnjen k hudemu, samo da v hudo ne privoli. Skušujave torej ne smejo duše odganjati od božje mize; celo siliti jo morajo, da k nji pristopa, zato da se okreпча in ozdravi. Ako te zebe in se nočeš greti, ako si lačen in nočeš jesti, bolan in nočeš zdravila, je to znamenje, da nisi pri čisti pameti in da nočeš živeti, mariveč da hočeš vmreti.

16.

Sv. obhajilo ne potrebuje občutne pobožnosti, ker ona ni zmirom odvisna od naše volje, takó da jo duša večkrat pogreša celó ob najyečih slovesnostih mej letom, kaker n. pr. na veli-

konoč, na božič itd.; in to zavoljo tega ker duša preveč ceni te sladkosti, ali pa zato, ker misli, da je v njeni moči imeti jo ali pa ne. Bodi si vže tako ali tako, prava pobožnost ni v teh občutnih sladkostih, temuč v pripravi, stanovitni volji delati vse, kar Bog hoče od nje, in opustiti, kar On prepoveduje. Stori z milostjo božjo, kar moreš; kar pa manjka tvoji ljubezni, pravi sv. Bernard, nadomesti se svojo ponižnostjo, in pripravljen boš dobro za sv. obhajilo.

17.

Mnogo in lepil pobožnih vaj je za pripravo k sv. obhajilu. Najbolje je pa, po sv. spovedi, vaja v ponižnosti in hrepenenju. Vaja v ponižnosti nam stavi pred oči našo nevrednost, vaja v hrepenenju pa naše vboštvo. Perva nas odganja od božje mize, druga nas pa sili približati se k nji. Perva nas uči zdihovati se stotnikom: „Gospod, jaz nisem vreden!“, Druga pa govoriti, kaker sv. Peter, ko so hoteli učenci zapustiti svojega božjega Učenika: „Gospod, h komu naj gremo? Ti imaš besede večnega življenja!“

18.

Da se pred Gospodom ponižáš, ni potreba družega, kaker premišljevatí te besede: „Gdo si ti, o Gospod, moj Bog; in gdo sem jaz?“ — Da obudiš hrepenenje, moraš pomisliti na čast in korist, ketera ti pride od te božje mize; pomisliti na neizmerno ljubezen, katero ima Jezus do nas; na hrepenenje, s katerim želi z nami jesti, v naše serce priti in nas deležne storiti svojega življenja, in naposled pomisliti na naše skrajno vboštvo in na veliko potrebo, katero imamo, njegove milosti. Želja je hči vboštva. Duša, ketera pozna svoje vboštvo, ima nepopisljivo hrepenenje do sv. obhajila, katero je njena prava hrana, vsa njena moč.

19.

Naj bo tvoja priprava še tako izverstna, ne misli, da si vreden sv. obhajila, ker drugači bi bil res popolnoma nevreden pristopiti k božji mizi. Vsa tvoja vrednost in čast (ako jo imaš) naj bo v veliki ponižnosti. Spoznaj pred nebese in zemljo, da se pri tem ne opiraš na drugo kaker na neskončno dobroto božjo in na neizmerno hrepenenje, s katerim te želi Jezus deležnega

storiti svojega rešnega Telesa, in tudi na pokorščino do tvojega spovednika, kateri te pusti k sv. obhajilu.

20.

Tvoj namen naj bo čist. Pristopi k božji mizi le z namenom častiti Boga, slušati njegovo presveto voljo, zadostiti njegovim željam, združiti se z Jezusom, mu dati živeti v tvojem sercu, vdeležiti se zasluženja njegovega terpljenja, obogatiti se z njegovimi milostmi, hrano dati svoji duši in jo okrepčati, zadobiti kako čednost, vničiti kako pregrešno navado, pomagati kakemu prijatelju živemu ali mrtvemu, ali sploh s kakim koli drugim dobrim namenom.

21.

Ne begaj se v svojih pobožnostih, temuč prepričaj se, da je prava pobožnost v ponižnosti in miru. Si li vreden svetega obhajila, to je, prejeti tvojega Bogá? Oh ne, ne, nikaker né. Toraj prosi Gospoda, da si on sam pripravi v tebi prebivališče, in da naj v ta namen pošlje dva učenca, da mu vredita mesto. Bodi podoben pametnim devicam, ketere so čakale ženina v miru in tihoti.

22.

Na mnogo načinov, se moremo pripravljati za sv. obhajilo: zdaj premišljujmo to-le vprašanje: „Kedo sem jaz, o moj Bog, in kedó si ti?“ — zdaj pa drugo: „Po kaj prideš v moje serce?“ — in zopet: „V kako korist te prejmem?“ „Zakaj grem k sv. obhajilu?“ itd.

23.

Neketeri pred sv. obhajilom na kratko premišlujejo življenje Jezusa Kristusa, in se posebno tam delj vstavljajo, kjer jih skrivnost bolj gine. N. pr. neka pobožna duša govori sama sebi tako-le: „Jaz grem prejet Sinu božjega, kateri sedi na desnici nebeškega Očeta, kateremu se klanjajo angelji, kateri ima pa tudi človeško natoro, vzame na se vzeto v prečistem telesu Marijinem. — Jaz bom na čuden način ponovila njegovo včlovečenje, ker mu bom dala v sebi novo življenje. O kaka čast za-me! O kaka milost, kaka sreča za me! Kaj ni ta milost tako velika, kaker ona katero je on skazal svoji presveti Materi?... Kje je pa pobožnost, katero bi jaz morala imeti, da bi vsaj koliker je mogoče pristojno sprejela v svoje serce živnega Boga?...

24.

Ako ti ni ta misel zadosti obširna, išči si druge, n. pr. da greš prejemati tistega Gospoda, kateri je bil rojen v hlevu, kterega so prišli obiskati trije modri, kterega je Mati božja v tempeljnu darovala, kateri je bil skušen v puščavi, kateri se je spremenil na Taboru. Premišljuj, da greš prejemati tistega Gospoda, kateri je toliko čudežev storil, dal vid slepim, mrtve oživil, ozdravil toliko bolnikov, kateri ni stopil v nobeno hišo, da ne bi bil v nji storil kake dobrote. Zbudi v sebi veliko hrepenenje prejeti ga in še večje zaupanje, da te bo ozdravil, posvetil in z nebeškimi darovi obogatil.

25.

Drugokrat pomisli zopet, da greš prejemati tistega Gospoda, kateri je pred svojim britkim terpljenjem in svojo smertjo postavil ta presv. zakrament; kateri je na Oljiski gori kervavi pot potil, na Pilatovem dvoru pretil toliko kervi, na križu pa vso, do kapljice; in glej, ravno tista kri bo kmalu ogrevala tvoje merzlo serce in tekala po tvojih žilah!

26.

Pomisli nadalje, da greš prejemati tistega Gospoda, kateri te nepopisljivo ljubi, kateri je iz ljubezni do tebe vmerl; kateri pride k tebi, da te stori deležnega njegovega terpljenja in njegove smerti; da je on tisti, kterega so v grob položili, in da bo kmalu prišel v tvoje serce, kaker s križa v grob. Pomisli, da je on tisti, kateri je šel v predpekel in na tretji dan slavno od mrtvih vstal, in da greš prejemati ravno tisto božje Telo, v kterem se blišče rane, kterih se je dal dotekniti svojim aposteljnom! Oh, tudi tebi bo pokazal desno rano, tudi tebe bo sprejel v svoje božje Serce.

(Dalje prih.)

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: br. M o j z e s F e r m e, lajik 1. reda sv. Frančiška † 18. apr. t. l. v Kamniku; p. B. R. za ozdravljenje oslabelih oči; K. D. za zdravje na nogi; priporoča tudi svojega sinu, da bi bolj napredoval v šoli; nekedo nekega

duhovnega za ozdravljenje gerla; M. C. v Istriji za spreobrnjenje nekega mladeniča in še drugi dober namen; M. P. svojo bolno mater za zdravje in sebe za neko posebno milost (dar Bog poverni!); M. S., L. B. in A. B. iz Adlešič v razne dobre namene; neketere tretjerednice z Notranjskega tudi tako; več tretjerednice z Notranjskega tudi tako; več tretjerednic od Sv. Jurja ob Taboru tudi tako; neke osebe v Šentandraži tudi v razne dobre namene; tretjerednica z Notranjskega svojo vmerlo mater druge dobre namene, neka tretjerednica v več dobrih namenov; J. S. tretjerednica mariborske skupščine za milost, vsmiljenje in vslišanje v neki važni zadevi; B. V. v J. sebe in vse svoje v razne dobre namene, zlasti za ozdravljenje; K. H. in M. sebe, mater, brata, sestre in vse župljane, zlasti č. g. župnika; Fr. K. sebe in dva sorodnika, ki želita v samostan sprejeta biti; neka oseba v hudih dušnih skušnjavah; neka družina v I. za ljubi hišni mir ali pa drugo nji primerno stanovanje.

Zahvala za vslišano molitev

naznanjajo: I. M. J. iz Gradca za ozdravljenje na smert bolne sestre; Fr. K. za najdenje nekaj zgubljenega; tretjerednica iz Maribora za zdravje; J. P. za ozdravljenje brata, hčeri in žene; S. K. da je zmagala pravica pri sodbi; Š. M. za pomoč zoper hudo bolezen v glavi; I. D. v M. za ozdravljenje svoje in sestrično; M. P. za več prejetih milosti; A. B. za dobljeno zdravje; M. S. za milost dobljeno po molitvi sv. rožnega venca; neka tretjerednica za zdravje in milost sv. misijona; M. B. na R. za ozdravljenje, svoje in svojega moža; Fr. I. za ozdravljenje bolnih oči; J. R. vip. skup. za naglo ozdravljenje v nevarni bolezni; M. P. v M. za večkratno vslišanje.

Odgovor na vprašanje.

G. T. v Sl. — Kaker smo zvedeli od zanesljive strani, lavantinska škofija nima posebne pravice, da bi se mogli tisti, ki le vsakih 14 dni k spovedi hodijo, vdeležiti vseh odpustkov, ki se morejo mej tem dobiti. Velja torej le splošna pravica za tiste, ki se spovedujejo vsak teden. Vsi drugi se morejo vdeležiti le odpustkov tistega dne, ko opravijo spoved, in naslednjega. Prav to velja tudi za odpustek, ki ga morejo dobiti tretjeredniki po vesoljni odvezi.

mora biti iz latinskega *confiteor*. Ali je torej ne bi smela midva res malo pomotriti skozi „*confiteorske očali*“? Saj si vender vsako prestavo, vsaki posnetek najboljše in najgotoviše pojasniva, če umeva izvirnik in vanj pogledava, kjer imava kako težavo s prestavo ali posnetkom. Vsak prestavljavec ima namen brez dvojbe sploh, posebno pa še v bogoslužnih stvareh, prav to reči, kar je rečeno v izvirniku. Tisti stari pismouk torej, ki je prvi predstavil *confiteor* v našo slovenščino, ni hotel nič drugega reči v slovenščini z dotično besedo kakor to, kar se pravi v latinščini z besedo *confiteor*. Da je hotel reči, kar bi se reklo s *confitebor*, tega Vi gotovo ne morete dokazati. *Confiteor* pa je sedanji čas, s p o v e m se je torej tudi, in moja pravda je dobljena.

Vi vgovarjate: „Saj ni povedal grešnik, izrekiši „spovem se“, še nobenega greha... in saj je le-ta-le „spovem se“ le vvod v izpoved prav tako, kakor je: „i v n i d u pred altar božji (et introibo ad altare Dei) vvod v glagolsko miso“. — Prosim, čislani gospod, v n i d u je prestava latinskega *introibo*, to je res, ali naše s p o v e m se je prestava latinskega *confiteor* (ne *confitebor*) in to stoji, pomislite, v očitni spovedi, ki nikakor ni vselej vvod v pravo izpoved, kjer se naštevajo grehi. V očitni spovedi se posamezni grehi ne naštevajo, le sploh se spoznava, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere. To spoznanje je dejanje ali akt sam za se, ne le imenovan temuč tudi zveršen z besedo *confiteor*, torej tako ali podobno dejanje, kakor je dejanje vere, upanja, ljubezni, kesanja, actus fidei, spei, charitatis, contritionis. Da ni le napoved naštevanja posameznih grehov, to se jako lahko dokaže; *confiteor* se recitira pri vsaki maši, pred vsakim obhajilom in pri mnogih drugih obredih, kjer se potem nikakor ne naštevajo grehi. Pa tudi pred pravo izpovedjo *confiteor* ni napoved naštevanja posameznih grehov, temuč, kakor pravim, dejanje samo za se, priznanje splošne grešnosti; saj je namreč formula tista kakor za ostale primere (kakor že ime „očitna spoved“ kaže), dasiravno se navadno rabi skrajšana in imajo slovenske prestave za sedanjo rabo nekatere nebitvene spremembe. — „Spovem se“ ali „izpovem se“ je torej pravi sedanjik in sicer, kakor sem ga morebiti ne celo neprimerno imenoval praesens effectivum, prav kakor v hervaškem obradniku „ispoviedam se“ v glagoliškem misalu „ispovédaju se“. Eno kakor drugo je prestava latinskega *confiteor* in prav nič drugega. Razloček mej našo slovenščino na eni strani in staro cerkveno slovenščino in hervaščino na drugi je le ta, da šo naši stari za učinkoviti sedanjik izvolili, kakor terja logika, doveršne glagole, stara cerkvena slovenščina in hervaščina pa nedoveršne, kakor sem dejal, morebiti po gerškem vplivu. *Ὁμολογέω, ἔξομολογῶμαι* namreč res pomeni le „priznavam, izpovedujem se“, *confiteor* pa nima samo na sebi pomena trajnosti. Na vsak način pa mislim, da je, kakor sem rekel, učinkoviti sedanjik prav kakor v naši slovenščini tudi v stari cerkveni in v hervaščini nekaj tujega, prvotno neslavenskega in torej hervaški in staroslovenski nedoveršniki v tem primeru ničesar ne dokazujejo zoper opravičenost naših doveršnikov, pač pa dokazujejo stsl. i s p o v é d a j a s e, hrv. i s p o v i e d a m s e, da naše izpovem se ni bodočnik. In ker imamo to besedo v

najstariših spominikih našega jezika, v fris. spom. celo v arhai-
stični obliki ispo v d d e, imamo v njej dokaz, da naši stari,
kaker sem rekel, nigdar sploh niso čutili v doveršnem sedanjiku
pomena prihodnosti.

Poskusite ovreči ta dokaz, čislani gospod Lamurskij! Dose-
daj, da bi jaz vedel, se tega še nište lotili in vender terdite v
resnici „priprostim povdarjanjem“: „Dobro znani jezikoslovec
dokazuje sicer še vedno vernim svojim bravcem na platnicah svo-
jega „Cvetja z vrtov sv. Franciška“, da ima dovršni glagol tudi
pomen sedanjosti, a ta dokaz neposreči se mu nikdar; zaman mu
ves trud njegov“. V opazki se sklicujete seveda na „slavjanskega
našega Martina Matvejeviča Hostnika“, ki pravi, da je bodočnik.
Ali je to Vaš dokaz? Jaz rad verjamem, da je Martin Matveje
vič na Rusovskem jako imeniten gospod; ali jaz vem za družega,
ki bi vtegnil biti še imenitniši. Ta se imenuje Roman Brandt in
je ena prvih avktoritet v slavistiki. On je mej drugim oskerbel
rusko prestavo Miklošičevega primerjajočega oblikoslovja (morfo-
logije) ter tej prestavi, delu Nikolaja Šljakovega, dostavil precej
svojih opazek. Kaj misli ta učeni slavist o pomenu doveršnega
sedanjika? Berite opazko na str. 339: „Slédujet scítatj nesom-
nénym, čto soveršennoje nastojaščeje uže v Praslavjanskem
jazykě upotrebljalosj v značeniji buduščago, no vesjma vozmožno,
čto ono ne bylo ješčee istinnym buduščim kakim javl-
ljajetsja v Starocerkovnom i (po boljšeji časti) v Russkom i v
Sévero-zapadnyh jazykah... mnéni je, čto soveršennoje
nastojaščeje pervonačaljno oboznačalo isklju-
čiteljno buduščeeje, i čto istoričeskoje upotreblenje jeho
jest proizvodnoje..., mné kažetsja vesjma névéro-
jaty m“. — Ali ne mislite, da bi vtegnile ineti te sicer skromne
besede pravega učenjaka vender le nekaj več resnice v sebi ka-
ker ga ima mogočno prerokovanje vašega prijatelja gospoda Mar-
tina Matvejeviča?

Po vsem tem bi smel menim da skleniti: Čislani gospod
nasprotnik Lamurskij! Nehajte vender z nepotrebnim, neopravi-
čenim in škodljivim antibomkanjem! Bonkajte po pravilih germa-
niznih, ki jih imamo v resnici več ko preveč po knjigah in ča-
sopisih, bonkajte še posebno po tistih, ki ste jih koliker toliko
prav Vi zakrivili. Želite primera? Še ni davno, kar se je bralo
nekje: „D u n a j 30. marca. Govori se, da državni zbor z b o r u je
tudi mej delegacijami, tako da se seje obeh zborovanj vršé
druge za drugo“. In tedaj zbor še ni zboroval, seje se še niso
vršile. Od kod sedanji čas? Ali ni to germanizem, ali ni to mo-
rebiti celo vspeh Vaše agitacije, sad f o b o b o m k a n j a ?

(Dalje prih.)

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju.

Od predsedništva tega društva smo prejeli v objavljenje zapisnik darov
došlih društru meseca svečana. Ker bi bilo naše objavljenje zdaj že jako kesno
in nam tudi prostora primanjkuje, bodi s tem društvom vsaj toplo priporočeno
našim premožnišim bravcem. Darove sprejema V. g. Fr. Jančar, monsieur,
papežev častni komornik, župnik nemškega vitoškega reda na Dunaju I. Sin-
gerstrasse 7.